

חֲנֻכַּת הַסְּפֹר הַהִיסְטוֹרִי

לפני שנים רבות, בזמן שבית-המקדש היה קיים, באו הייננים לארץ-ישראל והתחילו מציקים ליהודים.

המלך היינני, אנטיוכוס, היה רשע ואכזר. הוא בא לירושלים, העמיד פסל בבית-המקדש, צוה על היהודים להשתחוות לו ולהקריב לו קרבנות. אנטיוכוס גזר על היהודים גזרות קשות: לא לשמור את השבת ולא ללמוד תורה, ומי אשר לא ישמע בקול המלך - מות יומת.

ובעיר הקטנה מודיעין, לא רחוק מירושלים, ישב כהן זקן, איש גבור ואמיץ-לב, ושמו מתתיהו החשמונאי. ולמתתיהו חמשה בנים: יוחנן, שמעון, יהודה, אלעזר ויהונתן - כלם גבורים פאריזות.

צר היה למתתיהו ולבניו לראות את מעשיהם הרעים של הייננים, והם החליטו לגרש אותם מן הארץ.

ביום אחד באו פקידי המלך אל מודיעין, הקימו מזבח במרכז העיר ועליו פסל יוני גדול, אספו את כל היהודים וצוו עליהם להשתחוות לפסל. ואל מתתיהו הכהן פנו הייננים ואמרו:

"אתה איש זקן ומכבד, על פן תעלה אפה ראשון ותקריב קרבן לאלהי הייננים. ממה יראה כל העם ויעשה כמוך".

מתתיהו לא רצה למלא את פקדת היינני והשיב: "אנו נעבד רק לאלהי ישראל, ואת תורתו נשמר. לא נשתחוה לפסל".

מתתיהו ובניו התנפלו על הייננים, הרגו אותם, את המזבח הרסו ואת הפסל שברו.

אז הניף מתתיהו את דגל המלחמה וקרא לכל העם: "מי לה' - אלי!" לקול קריאתו של מתתיהו נאספו גבורי ישראל רבים ללכת להלחם בייננים ולגרשם מן הארץ.

בראש צבא גבורי ישראל עמד יהודה המכבי, בנו של מתתיהו. הוא הכה בייננים מכה רבה וגרש אותם מן הארץ.

ביום כ"ה בכסלו כבש יהודה המכבי את ירושלים, נכנס בתרועת שמחה אל בית-המקדש, השליך מתוכו את אליל הייננים, טהר את ההיכל, וכל העם חגג את חג חנכת הבית.

רצו בני ישראל להדליק את המנורה בבית-המקדש - ולא היה בה שמן. חפשו ומצאו פך קטן, ובו שמן-זית זך, שהספיק ליום אחד. נעשה בו נס, והדליקו ממנו שמונה ימים.

לזכר נצחון המכבים הגבורים על הייננים הרשעים ולזכר נס פך השמן אנו חוגגים את חג החנכה - חג האורות - שמונה ימים, מדי שנה בשנה, עד היום הזה.